

Kárpitosmunka:

Kristóf László kárpitosnál,
Apponyi A. u. 15.

nárnázott bútor, ottomán, rékamier, stb.,
elsőrendű kivitelben készült.
javítás, alakítás felelősség mellett.

Kállay

gyermek-, sport- és baba-
kocsik nagy választékban.

Gyermekekocsi, játékkocsi

Kállayné

gyermek- és baba-
kocsik nagy választékban.

legelőcsőbb a készítőnél.
Forduljon bizalommal is!

Leghasznosabb karácsonyi, újévi ajándék egy szép dívat E R N Y Ő! a készítőől Püspök-u. 12

felejttem el s ezért nem dorgálom meg magát.
Dolgozzon csak, kutasson éjjel-nappal...
ezt mondta. S én ezt soha sem felejttem el...

Az álomkór, a trópusi malária és a kala-azar gyógyítója

A következő kérdést óvatosan tesszük fel, mert tudjuk, hogy a professor nem szívesen beszél saját felfedezéseiről. Annál többen hallottunk kitűnő szakemberekről róla. Legutóbb egy világ-hírű német professzortól: Werner Schuler-mann-tól, aki szegedi tartózkodása alatt a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg több ízben is Jancsó Miklósról, s a fiatal professor világszerte ismert gyógyszer-felfedezéseiről. Egyik lekorábbi felfedezése a gyógyszer-
láthatóvá tétele volt az emberi szervezetben. Dr. Jancsó Miklós ötödéves egyetemi hallgató korában jött rá erre a nagy horderejű felfedezésre s a külföldi sajtó már akkor "kinevezte" professzornak, a szegedi egyetem hírneves professzorának... Ezzel a kutatással ugyanis előzőleg az Ehrlich-féle intézetben is próbálkoztak Németországban, de ott nem sikerült megoldaniuk a problémát. És egy ötödéves egyetemi hallgatónak, egy Szegedre került székely ifjúnak sikerült. Amikor erre emlékeztetjük, a fiatal professor szerény mosolya mögé húzódik és arra a kérdésünkre, hogy "csinálja" ezt, "hal-
kan" válaszol:

— Sokat köszönhetek professoromnak: Is-
sekutj tanárnak. Ő szabadjára engedette, hagyta,
hogy saját fejem után induljak s szabadon dol-
gozzak. Én intuitíve fogok hozzá a munkához,
megérezem, hogy hol a megoldás. Talán azért van
ez így, mert alázatosan fogok hozzá a dolgok-
hoz és nem várok semmit, nem készülök nagy
felfedezésekre.

Dr. Jancsó Miklós egyik érdekes felfedezése
volt, amikor ibolyántúli sugarakkal az A-vitamint
láthatóvá tette a szervezetben.

— Ma már olyan általános dolog ez — mond-
ja diákos mosolyával —, hogy varietékben bű-
vészszenként szerepel...

Legérdekesebb és rendkívüli fejlődési tehető-
séget rejtő felfedezése az álomkórral, a trypa-
nosoma kórokozójával kapcsolatos. Ezt a borzal-
mas trópusi betegséget — mint ismeretes — ed-
dig gyógyítani nem, vagy csak igen kezdetleges
stádiumában lehetett. Dr. Jancsó Miklós 1936-
ban állatokon kísérletezett a Synthalin nevű
gyógyszerrel, amelyet addig a cukorbetegség keze-
lésénél használtak. Logikus következtetésekkel jött
rá — nem a szokott kísérletezési módszerrel — arra,
hogy a Synthalin egészen minimális adagokban
gyógyítja az álomkórral fertőzött egereket, pat-
kányokat. A Synthalin több származéka, egész
vegyület-csoport, amellyel dr. Jancsó kísérlete-
zett, nem is szerepelt addig a kémoterápiában.

A kísérletekre felfigyelt az egész tudományos
világ, de különösen az angol kémikusok: hiszen
a gyarmatbirodalom legborzalmasabb ellensége
az álomkór, amely a lakosság olyan nagy szá-
mát pusztítja el évente, mint nálunk — sajnos
— a tüdővész. A világhírű angol tudós: Yorke
professor, a liverpooli trópusi intézet igazga-
tója hatalmas tudományos értekezést írt Jancsó
Miklós professor felfedezésének jelentőségéről
és óriási fejlődést jósolt ennek a felfedezésnek.
Yorke professor egy kiváló londoni kémikussal,
Kinggel szövetekezett és tovább mentek azon, az
úton, amelyen dr. Jancsó Miklós elindult. Ma
már Afrikában emberekkel folynak a kísérletek
s talán nem messze az az idő, amikor a fiatal
magyar tudós találmánya révén az álomkór, ez
a veszedelmes trópusi betegség gyógyítható lesz.

De nemcsak az álomkór, hanem a másik leg-
szörnyűbb trópusi betegséget, a maláriát is gyó-
gyítja ez a gyógyszer, sőt néhány eddig gyógyí-
thatatlannak ismert állatbetegséget és a kala-
azar nevű haláloskimenetű trópusi gyermek-
betegséget is.

— Ujabb kísérletek? — tesszük fel a kérdést
hüszörül.

— A histamin-hatással kísérletezünk, erről
kiderült, hogy nemcsak gyógyszer, hanem sző-
vethormon, amely a szervezetben keletkezik. A
Rusnyák-klinikán az utóbbi években nagyon sze-
ren dolgoztak ezzel az anyaggal. A kísérletek
most arra törekednek, hogy láthatóvá, fotogra-

láthatóvá tegyék a histamin eddig ismeretlen ha-
tásait. Hogy egyszerű módon világítsam meg je-
lentőségét: a kigyómarásnál nem a kigyóméreg
öl, hanem a histamin, ami a mérge hatására a
szervezetben keletkezik...

A professor udvariasan leköszön, maga nyitja
ki a lovagváros kapuját, amely mögött éjjel-
nappal folyik a kutatómunka. Egy fiatal magyar
tudós így halad a világhír felé...
CSANYI PIROSKA

Gyermekjátékok

nagy választékban
a legelőcsőbb áron

SZANTÓNÁL

Széchenyi-tér 11.
(Városi bérház.)

330

Märklin-vasutak és szerelések

A literátus főkapitány könyve

Ujabb 1600 könyvet árvereznek el Szalay József könyvtárából — Petőfi. Ady.
Apponyi kéziratai, Rasputin levele

(A Délmagyarország munkatársától) Érde-
kes kiállítás nyílt meg szombaton Budapesten,
a Postatakarékpénztár árverési csarnokában.
Itt állították ki néhai dr. Szalay Józsefnek,
Szeged literátus főkapitányának nagyrértékű
könyvgyűjteményét, összesen 1609 kötetet. A
kiállítás több napig lesz nyitva, utána decem-
ber tizenharmadikán, megkezdik a könyvek
árverését. Az év elején már tartottak árverést
a Szalay-könyvekből, amelyek nagyrésze el is
kelt. Most a második aukción az értékesebb
könyvanyag kerül árverezésre.

A Szalay-gyűjtemény kötetén meglátszik
az egykori tulajdonosnak a könyvek iránti ha-
tártalan szeretete. Látszik ez a többnyire gaz-
dag kötésekben is, érdekes, hogy Szalay a sze-
gedi írók műveit leginkább bordó-piros köté-
sekbe tette. Könyveinek háromnegyedrészen
ott van a szerző ajánlása, névaláírása, vagy
fontos kézjegye. Minden kötet érték, a könyv-
barát ámulva áll meg a Szalay-gyűjtemény
egy-egy részlete előtt.

A kiállítás legelején szemünkbe ötlök egy
kötet, a címe ismerős: A holnap. Ady Endre,
Babits Mihály, Balázs Béla, Dutka Ákos, Emőd
Tamás, Juhász Gyula, Miklós Jutka verseit
tartalmazza a kötet, amelyet 1908-ban Nagy-
váradon rendezett sajtó alá Antal Sándor. Itt
találjuk Ady Endre egyik ritka verses kötetét,
amelyet negyven évvel ezelőtt Debrecenben
adott ki. Ez volt az első kiadás és ma már
alig pár könyv található belőle. Itt van a
költő „Vér és arany” című kötetének első ki-
adása, 1908-ból. Ezt a kötetét Ady sajátkezű-
leg ajánlja Szalaynak a következő sorokban:

Lármás könyvét csöndes melankóliával
gondolva a régi lármára — nem adja, csak
betintázza a legkedvesebb és legrokónabb

főkapitánynak. Szeged, 1917. szeptember 29.
Ady Endre.

Itt van a gyűjtemény között Ady Endre
egyik levelezőlapja, amelyet Juhász Gyulának
írt Nagyváradra. Ezenkívül a későbbi évek-
ből több levél, ezeket Ady Endre özvegye írta
a szegedi Dugonics-Társasághoz. Megtaláljuk
itt Ady gyászjelentését is...

Egy külön kötet ezt a címet viseli: Apponyi
Albert gróf beszédei. A kötetben Apponyi Al-
bert autogramja.

Megtaláljuk Arany János Toldiját, mellé-
kelve hozzá Arany János levelét Tóth Lőrinc-
hez „Kedves Honfitársam” megszólítással. Van
itt még Arany aláírása egy akadémiai iraton
és egy nyugtán is.

Megtaláljuk Balassa Armin egyik népszin-
művét is, a „Szegény Laci”-t. Ennek zenéjét
Dankó Pista és Székács Gyula szerezték, raj-
tuk a szerző ajánlása. Baróti Dezső tanulmá-
nya Juhász Gyuláról, szintén ebben a csoport-
ban van. Idemellékelve Juhász Gyula „Voi-
tina Új Ars poetikája a fiatal költőkhöz” című
versének eredeti kézírata.

Itt találjuk Petőfi költeményeinek két leg-
első kiadását, rajta Petőfi sajátkezű ajánlását
Bunkós Sándornak. Igen értékes Petőfi „Vi-
rágok” című ötszakaszos versének eredeti kéz-
írata, valamint Petőfi Zoltánnak kézíratai.

Madách Imre, Móra Ferenc, Ramsay Mac-
donald kézíratai is kiállításra kerültek és Ras-
putin egy orosznyelvű levele is itt van. Az
orosz kalandor valamelyik érte lángoló női
imádottjának írta cyrilbetűvel az emlék-
lapra: „Szerelmed szikrája sohasem alszik el.”

1609 kötet sorakozik egymás mellé a kiál-
lításban, a könyvek nagy szerelmeséről, Szalay
Józsefről beszélnek ezek a kötetek.

TÁNC

5 ÓRAI TEA

TISZA-SZALLÓ

földszinti helyiségében teadélután

5 órai tea táncsal egybekötve vasárnapról, csütörtökről és szombati napokon. Zenét Hoch és
Rozsos, az „Arizona-bár” zenekarának tagjai szolgáltatják. Fogasztás személyenként 1 pengő.

Minden este hangulatos jazz- és cigányzene

Felszolgálva elsőrendű Meinl-kávé, tea és csokoládé

5 ÓRAI TEA

TÁNC

Legszebb karácsonyi ajándék magyar

perzsaszőnyeg vagy toronfáli gyapjuszőnyeg

Elismerlen legnagyobb
választék

Domán szőnyegház Kárász-utca 12.